SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 242. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 20, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го ГРУДНЯ 1991. Ч. 242. РІК XCVIII.

ЧУЖОЗЕМНІ ДЕЛЕҐАЦІЇ ВІДВІДУЮТЬ КИЇВ

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кравчук 12-го грудня прийняв спеціяльного представника президента Італії Клявдіо Біженерро. Він представив італійцям соціяльно-політичну ситуацію у республіці та розповів про хід підписання угоди про Співдружність Незалежних Держав. Як повідомив К. Біженерро в українській телевізії, представники 12 европейських країн, які радили у Голляндії, незабаром вишлють свого представника в Україну.

День раніше голова Верховної Ради України Іван Плющ прийняв спеціяльного представника уряду Чехо-Словаччини Мартіна Павлуша. Як відомо, Чехо-Словаччина вже визнала незалежність України. У розмові йшлося про перспективи розвитку економічних і політичних відносин. Під час розмови М. Павлуш передав поздоровлення з нагоди того, що Україна знову повертається у Европу. М. Павлуш, заступник міністра закордонних справ Чехо-Словаччини, прибув до Києва для з'ясування становища керівництва України в умовах швидких змін.

Цього дня сюди прибула делеґація з Литви на чолі з міністром закордонних справ Альґердасом Савгардасом. У міністерстві закордонних справ України відбулася зустріч міністра закордонних справ України Анатолія Зленка з міністром закордонних справ Литви, під час якої міністри обмінялися грамотами про встановлення дипломатичних відносин між двома незалежними республіками. Опісля міністер закордонних справ Литви зустрів ся також з Л. Кравчуком, який заявив, що буде підтримувати прагнення Литви вивести зі своєї території збройні сили колишнього Союзу.

ФОНД ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

(Звернення Президії Світового Конгресу Вільних Українців і Української Світової Фундації)

Проголосивши 24-го серпня акт незалежности, підтверджений загальним голосуванням усіх громадян України 1-го грудня 1991 року більшістю дев'ять до одного, Україна вступила в історичний період свого державного будівництва. Верховна Рада України схвалила низку законів про впровадження українських грошей, створення збройних сил, встановлення дипломатичних служб, митниці, піднесення рівня соціяльного забезпечення, щоб створити сприятливі умовини для мережі діяльности суспільних, наукових, культурних та освітніх громадських установ.

У зверненні СКВУ 2-го грудня ц.р. сказано, що „ми українська діяспора повинні доложити якнайбільше зусиль, щоб Україна відродилась економічно, культурно, релігійно тощо. Ми повинні допомогти Україні кожний по своїй спроможності. Україна числить на нашу допомогу".

В привіті до діяспори 3-го грудня провідники Народного Руху України та Громадської Ради „Референдуму" висловили нам вдячність за підтримку, заохоту та співпрацю, заявляючи одночасно: „Чекаємо вас у незалежній і вільній Україні, щоб спільними силами будувати успішну демократичну і загально шановану державу, яка щиро клопочеться за своїх громадян. Ви дотепер не завели сподівань вашої батьківщини чи ваших рідних і ми певні, що надалі будемо співпрацювати для її добра".

З цією метою за рішенням Президії Секретаріяту СКВУ з 7-го грудня 1991 року створюється громадський міжнародний „Фонд Відбудови України" — „Ukraine

(Закінчення на стор. 4)

Европейська спільнота визнає Хорватію і Словенію

Брюссель, Бельгія. — Засоби масової інформації повідомили, що міністри закордонних справ членських держав Европейської спільноти погодилися визнати незалежність Хорватії і Словенії, дві колишні югославські республіки, які ведуть завзяту боротьбу за свою самостійність і бажають вийти із югославської федерації.

Як відомо, Німеччина, ідучи проти волі Організації Об'єднаних Націй, а зглядно волі її теперішнього секретаря Гавіє Переза де-Куєяра, перша погодилася визнати Хорватію і Словенію. Дітель Фоґель, пресовий секретар канцлера німецького уряду Гельмута Коля, і міністер закордонних справ Ганс-Дітріх Геншер заявили раніше кореспондентам, що Німеччина є рішена визнати Хорватію і Словенію навіть тоді, як не дістане згоди усіх членських держав Европейської спільноти. Спільнота, на своєму кінцевому засіданні більшістю голосів підтримала плян Німеччини, а міністер закордонних справ Бельгії Барк Ескенс підкреслив, що Европейська спільнота не тільки визнає згадані дві республіки, але дасть їм економічну допомогу, а у випадку спротиву сербів, які впливають на „центральний" уряд в Беоґраді, домагатиметься висилки військових частин до Югославії для остаточного зламання наступу сербів на слабо озброєні частини хорватів і словінців.

Югославський приклад, кажуть деякі спостерігачі й аналітики, дуже багато говорить. За повну самостійність треба чинно змагатися і не здаватися навіть тоді, коли ситуація є майже безвиглядною, — пише німецький коментатор у баварському щоденникові „Зіддойче Цайтунґ".

Покищо воєнні дії на території Югославії продовжуються. Але хорватські і словінські борці вже отримали моральну підтримку. У понеділок, 16-го грудня, ситуація ще виглядала дуже поганою, бо Німеччину підтримували тільки Бельгія і Данія, а всі інші діяли згідно з резолюцією ООН, тобто не підтримували самостійницьких аспірацій хорватів і словінців. Ситуація докорінно змінилася після виступу міністра Геншера і представлення ним детального пляну замирення, якого не буде без визнання народів, які змагаються за вихід з федерації.

Зараз на другий день міністри фінансів Европейської спільноти звільнили заморожених 650 міл. призначеної допомоги для Хорватії і Словенії, а програмова комісія почала працювати над спільним комунікатом і зверненням до народів світу.

ДЖ. БЕЙКЕР І Л. КРАВЧУК ЗНАЙШЛИ СПІЛЬНУ МОВУ В УСІХ СПРАВАХ

Київ. — Засоби масової інформації, а особливо супроводжаючі державного секретаря ЗСА кореспонденти повідомляють, що Джеймс Бейкер і президент України Леонід Кравчук знайшли спільну мову майже в усіх справах, починаючи від знищення атомової стратеґічної зброї і кінчаючи на пошануванні людських прав і прав національних меншостей. Більше того Л. Кравчук заявив, що Україна погодиться, щоб американські атомові спеціялісти і міжнародні спостерігачі зайнялися розмонтуванням і знищенням атомових боєголовок до стратеґічних ракет і що він має в пляні до 2000 року цілком позбутись нуклеарної зброї з території України.

Цим запевненням державний секретар Дж. Бейкер і його помічники були дуже задоволені, після частинного розчарування заявою Нурсултана А. Назарбаєва, президента Казахстану, який, розмовляючи з Бейкером день скоріше, заявив, що Казахстан знищить атомові ракети тільки тоді, як це саме зробить Російська федерація.

Крім атомової зброї обидва державні мужі розмовляли на тему договорів, які свого часу підписав від імени Совєтського Союзу президент Міхаїл Ґорбачов. Кравчук запевнив американського високого гостя, що Україна респектуватиме усі міжнародні договори, раніше прийняті і по черзі Верховна Рада їх переглянe і ратифікує.

Як відомо, державний секретар Дж. Бейкер відвідав усі чотири колишні совєтські республіки, а тепер самостійні держави, на територіях яких розміщена атомова зброя, стратеґічного і тактичного призначення: Російську федерацію, Казахстан, Білорусію і Україну. Усі згадані республіки погодились з пропозицією Бейкера, щоб він зайнявся зформуванням міжнародної групи спеціялістів, які займуться справами нуклеарних ракет. Американські спеціялісти прибудуть вже на початку наступного року, щоб розпочати вступні розмови з урядами незалежних держав, членів „коммонвелту" і військовою командою відповідальною за охорону атомової зброї.

Короткі промови Дж. Бейкера в Києві і привітання Л. Кравчука були передані республіканським радіо і телевізією, а також програмою, яка передається виключно за кордон. Л. Кравчук у своєму слові підкреслив, що Україна хотіла б навіть приспішити знищення 4,000 атомових боєголовок на своїй території. Виступаючи спільно з Бейкером на пресовій конференції він (Кравчук) ще раз підкреслив, що Україна хотіла б показати шляхетний приклад знищення цієї страшної зброї, бо вона була жертвою нуклеарної катастрофи в Чорнобилі від якої страждають і страждатимуть сотні тисяч громадян „в нашій і сусідніх державах".

Дж. Бейкер не залишив жодного сумніву, що коли республіки, про які йшла мова, визнають і шануватимуть договори у справі нуклеарної зброї, підписані свого часу президентом Джорджем Бушем і президентом СССР Міхаїлом Ґорбачовим та приймуть інші передумови, Америка визнає незалежність усіх чотирьох республік і підпише з ними сепаратні додаткові договори в цій й інших ділянках.

Х. Ґербеги — організаційна чемпіонка листопада

Джерзі Сиіті, Н. Дж. (УНС). — У листопаді цього року УНСоюз збагатився на 101 нових членів забезпечених на суму 675,500 дол.

Першуном організаційної праці у листопаді була Христина Ґербеги, секретарка 269-го Відділу Філядельфійської Округи, яка придбала вісім нових членів. На другому місці була Віра Баніт, секретарка 473-го Відділу у Монтреалі, яка приєднала шість нових членів.

По чотири члени приєднали Барбара Чупа, 325-ий Відділ, головна радна УНС Текля Мороз, 465-ий Відділ Марія Сверида, 316-ий Відділ і Михайло Захарко, 349-ий Відділ. Три організатори придбали по три члени. В організаційній праці взяло участь 58 відділових організаторів.

Х. Ґербеги

У змаганнях за виконання організаційної квоти на першому місці є Округа Трой-Олбані, придбавши 61 членів та виконавши свою квоту на 111 відсотків. На другому місті є Округа Шамокін з 66 новими членами, а організаційна квота виконана на 94 відсотки.

З-поміж Округ Канади вибивається Округа Монтреалю, яка вже придбала 43 члени і виконала квоту на 86 відсотків. Дальше слідують три Округи з дуже близькими результатами організаційної праці: Бостон, Чикаго і Пассейк, які виконали квоти та 77, 74 і 70 відсотків.

Шість Округ — Балтимор, Філядельфія, Вунсакет Рочестер, Вілкс Беррі і Ню Гейвен — осягнули понад 60 відсотків наміченої квоти і при добрійс волі і праці у грудні вони можуть свої осяги піднести. Грудень є завжди організаційно дуже активним. Слід сподіватися, що й в цьому році всі союзові організатори докладуть максімум старань, щоб піднести число нових членів своїх Відділів та допомогти тим самим осягнути намічені квоти.

Помер старшина УПА

Івано-Франківське (УНІАР). — У п'ятницю, 13-го грудня, на 69-му році життя у Галичі помер колишній курінний УПА (курінь Чорноти) Володимир Тадяка.

Під час большевицько-фашистської війни В. Тадяка вступив до лав ОУН, пройшов командний вишкіл у Чорному лісі, з 1943 року — в рядах УПА. Від 1945 до 1947 командував куренем „Дзвони" станіславського відтинку УПА. Був заарештований у Словаччині та засуджений до страти. Смертний вирок було замінено 25-річним ув'язненням, яке він відбув у таборах Воркути. Повернувшися на батьківщину, В. Тадяка працював електрозварником.

Некролог надрукований в обласній газеті, підписали: Обласна Рада Народних Депутатів, Галицька Районна Рада Народних Депутатів, провід Івано-Франківської організації Руху, Карпатське Братство Вояків УПА, обласна організація історично-просвітницького товариства „Меморіял" і Спілка Політв'язнів.

РІЗДВЯНИЙ КОНЦЕРТ В УОКЦЕНТРІ

Філядельфія. — Тут у суботу, 21-го грудня, о год. 6-ій вечора в Українському Освітньо - Культурному Центрі відбудеться різдвяний концерт з участю хорів українських баптистських церков Філядельфії, Крум Линну, Трентону та Вайнленду. Різдвяну проповідь виголосить пастор Володимир Домашовець. Вступ вільний. Інформації можна отримати, телефонуючи на число (215) 663-1166.

Група „Яра" підготовляє нову прем'єру

Ню Йорк. — Експериментальна театральна група „Яра" під проводом режисерки Вірляни Ткач після незвичайно успішного турне з дійством „Світло зі Сходу" в Україні, підготовляє тепер нову цікаву п'єсу під назвою „Вибух", в якому поєднані недавні події атомового вибуху в Чорнобилі з деякими частинами експресіоністичної драми німецького письменника Ґе орґа Кайзера „Газ 1".

„Вибух" ставить перед глядачами питання, яке приходить після кожного світового катаклізму: чи ми мусимо відновити минуле, яке довело до катастрофи, чи маємо почати нове життя і його будувати?

У „Вибуху" поєднані факти із творами американських та українських поетів до музики скомпонованої Романом Гурком, який вже раніше співпрацював з групою. Хореографію підготовила Джун Андерсон. Цілий текст дійства зложили Вірляна Ткач і Ванда Фіппс, а постановку — Ватоку Уено. Керол Ен Пеллетіє підготовила костюми.

„Вибух" матиме прем'єру в п'ятницю, 3-го січня 1992 року, а вистави будуть проходити між 3-ім і 19-им січня в театрі „Ла Мама" на першому поверсі, 74 А 4-та вулиця Схід в Ню Йорку. Вистави відбуватимуться від четверга до неділі о год. 8-ій вечора, а в неділю 8-го і 15-го січня відбудуться також вистави о год. 3-ій по полудні. Квитки в ціні 10 — 12 дол. За замовленнями треба телефонувати до каси театру на число (212) 475-7710.

ВЕРТЕП В ЮНІОН

Юніон, Н. Дж. — Тут у суботу, 21-го грудня, під патроватом Приятелів Руху Північного Ню Джерзі Галицький камерний хор „Євшан" зі Львова ставитиме Вертеп. Імпреза відбудеться в залі школи Бирнет (ріг Морріс авеню та Колдвелл вулиці), о год. 6-ій вечора. Квитки в ціні 10 дол., діти — 5 дол. можна буде набути при вступі.

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ В САВТ БАВНД БРУКУ

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. — Народний Фонд Допомоги Україні, Фонд Руху — Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля, відділ Центрального Ню Джерзі, влаштовують тут громадське віче для відзначення успішного референдуму незалежности України. Імпреза відбудеться в Центрі Української Культури у неділю, 22-го грудня, о год. 5-ій вечора. В програмі візьмуть участь: д-р Богдан Бурачинський, голова ККДУ, Геннадій Удовенко, амбасадор України до Організації Об'єднаних Націй, д-р Іван Головінський, професор Ратґерського університету, та Андрій Шевченко, голова Головної управи ОДУМ в Америці.

Литва вимагає видати злочинців

Вільнюс, Литва. — Президент Литви Вітаутас Лянсбергіс надіслав російському президентові Борісові Єльцину послання з вимогою видати 23 особи, причетних до кривавих подій, що відбулися в республіці в цьому році. Як повідомляє „Незавісімая газєта", серед тих осіб є колишній міністер оборони СССР маршал Дмітрій Язов, колишній керівник КҐБ Ніколай Крючков і його заступник Міхаїл Головатов, а також колишній лідер литовської компартії Міколас Бурокявічус.

Всі вони перебувають тепер на території РСФСР, відзначає газета. Язов і Крючков знаходяться під слідством і обвинувачуються в державній зраді у зв'язку з невдалим серпневим заколотом.

Литовське радіо повідомило, що генеральний прокуратор республіки зібрав достатню кількість доказів, щоб притягнути до кримінальної відповідальности осіб, які застосували „спробу державного перевороту 13-го січня ц.р.", і за серпневе вбивство шістьох литовських митників. 13-го січня чотирнадцять осіб було вбито під час захоплення вільнюського телевізійного центру совєтськими військами.

Серед 23 осіб, видання яких вимагають литовські власті — кагебісти, армійські старшини і командири „чорних беретів", які проявляли в Литві особливу жорстокість.

Нові підручники — це правильний шлях до будови України

Джерзі Сиіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). - Здається при усій евфорії останніх місяців, не багато з нас здає собі справу, що рівночасно з політичними переворотами в Україні, виборами та визнанням України іншими державами, потрібно подбати про такі елементарні, але преважливі справи, як нові підручники для шкіл в Україні, які дали б підростаючому поколінню ясний і незабарвлений вже комунізмом погляд на історію, літературу та культуру України. Та ж саме ця дітвора, що сьогодні на шкільній лавці — це завтрішні провідники України, фахівці у всіх ділянках життя, будівничі молодої держави, про яку, як досі, дуже мало знають.

Але показується, що і ця справа знайшла ентузіястів та співпрацю цілого ряду осіб і установ, що вже приступили активно до виготовлення букваря і трьох читанок для другої, третьої і четвертої кляс.

Щоби про це поінформувати український загал в діяспорі, до редакції „Свободи" заходять голова Координаційного Комітету Допомоги Україні (ККДУ) д-р Богдан Бурачинський, Володимир Воловодюк, фінансовий референт акції друкування підручників і д-р Євген Федоренко, голова Шкільної Ради в ЗСА.

В редакції „Свободи" (зліва): д-р Є. Федоренко, д-р Б. Бурачинський і В. Воловодюк.

Д-р Б. Бурачинський у жовтні побував у Києві саме для цієї справи і подає точні інформації із своїх переговорів і підписання договору з Міністерством народної освіти України під головуванням міністра Івана Зязюна. Йшлося про те, щоб ці перші нові підручники були узгіднені із усіми зацікавленими, але передусім з міністерством освіти, яке доручить вживати їх у народних школах України. Цілковитий брак актуальних підручників у школах України і занепад від років гуманітарних предметів, був причиною, що самі вчителі в Україні кинулися перші до роботи. Започаткувала її, як інформує д-р Є. Федоренко, Валентина Стрілько, директор Гнідинської середньої школи біля Києва, яка тісно співпрацює із Товариством Української Мови у Києві.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ Казахстану прийняв постанову про порядок і умови переселення до республіки осіб корінної національности, які виявили бажання працювати в сільській місцевості, з інших республік і країн. Документ прийнято у зв'язку з численними просьбами казахів, які хочуть повернутися в рідні сторони.

ЗА ПРИЗНАЧЕННЯ КЕРІВНИКОМ нового уряду нинішнього прем'єра Яна Кшиштофа Бєлецького висловилася переважна більшість поляків, спеціяльно опитаних польським радіо. Тим часом прем'єр-міністром призначено Я. Ольчевського. До зформування нового кабінету Я. Ольшевський доручив керувати урядом заступникові голови Ради міністрів Л. Бальцеровичу.

БАГАТІ ПРИРОДНІ поклади виявлено на території колишньої американської воєнної бази Кларк-Філд, переданої в листопаді ц.р. командуванням ЗСА філіппінському урядові. Зокрема знайдено мідь і золото. Спеціялісти вивчають особливості покладів з тим, щоб розпочати їх промислове використання.

ТАЙВАН ПОСЛІДОВНО скасовує обмеження на економічні зв'язки з Китайською Народною Республікою. Відтепер він не буде заперечувати проти інвестицій своїх бизнесменів в сільське господарство на материку. Представник тайванської Ради з питань сільського господарства повідомив, що капіталовкладення будуть дозволені лише для такої продукції, яка не буде занадто конкурувати з тайванськими товарами на міжнародних ринках. Найбільш привабливими для тайванського бизнесу є інвестиції в тваринництво і вирощування рижу.

НА НАЙБЛИЖЧОМУ авкціоні Крісті в Голляндії буде виставлено першу частину антикваріяту з В'єтнаму. Це 20,000 речей, піднятиху минулому році з корабля, що затонув 300 років тому в районі острова Кондао. До них належать вироби з кераміки, фарфору, бронзи і каменя.

ФРАНЦУЗИ ТЕПЕР споживають вдвічі менше алькоголю, ніж попереднє покоління, однак все одно вони втримують у цій ділянці першість у Західній Европі. За офіційними даними, пересічний француз у віці від 15 років і вище споживає алькогольних напоїв в кількости, еквівалентній 13.5 літра чистого спиру. На другому „алькогольному" місці — Люксембурґ, на третьому — Еспанія.

ВІД 1992 РОКУ ПОЧНЕ продавати свої авта в колишніх совєтських республіках одна з найбільших у світі американська автомобілебудівна компанія Дженерал Моторс.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ закликав арабів й ізраїльтян, які беруть участь у переговорах у Вашінґтоні, припинити малозначні суперечки між собою і розпочати розмови про серйозні справи замирення на Близькому Сході. Міністер закордонних справ Ізраїля Дейвид Леві, зустівшись з президентом Бушем після його заяви, попросив його й інших членів Адміністрації стриматись тимчасово з критикою і не вмішуватись у переговори. Після півгодинної розмови з Президентом, Леві заявив кореспондентам, що Буш прийняв його поради дуже спокійно. Крім того Леві заявив, що ізраїльська делеґація докладає максимальних зусиль, щоб переговори з арабами закінчились позитивно. Араби не задоволені заявою Леві і амбасадор Сирії Кувафак Аллаф обвинуватив Ізраїль у зумисному сповільненні. Палестинські делеґати, які входять до делеґації Йорданії, підтримали становище Сирії.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ повідомили, користуючись заявою секретаря Департаменту оборони Ричардас Чейні, що З'єднані Стейти Америки мають намір поступово зменшувати продукцію нуклеарної зброї, число якої за останніх 45 років з кожним роком збільшувалось і уліпшувалось. У понеділок, 16-го грудня, Адміністрація президента Джорджа Буша офіційно повідомила про свої пляни зменшення атомової зброї і воєнно-промислового комплексу взагалі. Отже Білий Дім має в пляні не тільки знищувати самі атомові боєголовки до стратеґічних і тактичних ракет, але також індустрію, яка ці боєголовки виробляє. Про ці й інші пляни зменшення атомової зброї вичерпно інформував кореспондентів секретар Департаменту енерґетики Джеймс Ваткінс. Під теперішню пору, сказав Ваткінс, в 10-ох стейтах діють 15 атомових об'єктів.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ОПОЗИЦІЮ президента Франції Франсуа Міттерана, у Вашінґтоні все ж таки відбудеться нарада у справі координації допомоги для республік колишнього Совєтського Союзу, який формально перестане існувати 31-го грудня цього року. Покищо не відомо чи Франція взагалі візьме участь в такій нараді, але представники Білого Дому заявили, що координації конечно потрібно, щоб оминути дублювання, яке дуже часто трапляється при висилці більшої кількости допомоги. „Президент Міттеран вважає, що такої наради не потрібно; ми просто не погоджуємося з його думкою", — заявив кореспондентам секретар Білого Дому Марлин Фицвотер. Політичні спостерігачі здогадуються, що Міттеран хотів, щоб Европейська спільнота вела перед і очолювала програму допомоги. Хто і яку цю допомогу отримає, покищо не відомо.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Відвідини Дж. Бейкера у Москві

Державний секретар Джеймс Бейкер, мабуть, сам не вмів би вирахувати, скільки разів протягом останніх трьох років їздив до Москви. Їздив туди для підготови конференцій на вершинах президента Джорджа Буша й Міхаїла Ґорбачова, — для підготови договорів про редукцію різних родів зброї, — для приєднання СССР до міжнародної коаліції у війні проти Іраку, — для придбання потрібного Бушеві голосу СССР у Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй. За кожним разом Бейкер був речником цієї закордонної політики Америки, яка принципово підтримувала один і неподільний Совєтський Союз з центром у Кремлі та під кермою Міхаїла Ґорбачова. Але який тиждень тому Бейкер заявив на пресовій конференції у Вашінґтоні, що „Совєтський Союз вже не існує" — Ґорбачов обурився на це інтерв'ю з журналом „Тайм" з 23-го грудня ц. р. А втім, Джеймс Бейкер, перевівши минулий понеділок 16-го грудня 1991 року у Москві, переконався, що його інформатори у Вашінґтоні казали правду і він, реаліст, спершу чотири години нараджувався з президентом Російської федерації Борісом Єльцином та щойно пізніше перевів церемонійну зустріч з Ґорбачовим, у цій самій парадній залі в Кремлі.

Єльцин привітав Бейкера з усіми членами свого уряду, які сидячи за довгим столом, з цивільними й військовиками різних ступенів. Він, Єльцин, не гаючи часу заявив одверто Бейкерові, що це він, має тепер усю владу, підтвердив, що ССРСоюзу вже нема, просив Бейкера допомоги, щоб Америка визнала Російську федерацію, як ні від кого незалежну державу та щоб Російська федерація могла стати постійним членом Ради Безпеки ООН, на місце неіснуючого Союзу. Запевнив Бейкера, що Спідружність Незалежних Держав нараховуватиме швидко 10 членських держав і просив визнати їх. Бейкерові залежало найбільше на з'ясуванні проблеми атомової зброї. Маршал Євгеній Шапошніков, став був комендантом збройних сил СССР за взаємним порозумінням Ґорбачова і Єльцина, а тепер одверто перейшов на сторону Єльцина. Американський коментатор телевізійної станції Сі-Бі-Ес трохи цинічно додав, що Ґорбачов уже і так не всилі платити Шапошнікові платні. У чотириголинній нараді Бейкера з Єльциним, Шапошніковим та іншими фахівцями рішено, що атомовий арсенал, змагазиновий в Україні, Білорусі й Казахстані буде знищений американськими фахівцями й грішми, атомова зброя на території Російської федерації має залишитися і Єльцин та його уряд зобов'язалися сторожити той арсенал, щоб не дістався у невідповідальні руки. Можна здогадатися, що те рішення у Москві буде дискутоване під час відвідин Бейкера у Казахстані й Україні.

Ґорбачов зустрів Бейкера тільки у товаристві Едуарда Шеварднадзе й Александра Яковлєва — вони обидва залишили були Ґорбачова, коли він проявляв диктаторський апетит, але вернулися після невдачного путчу сталіністів. Ґорбачов — за словами московського кореспондента „Ню Йорк Таймсу" з 17-го грудня, був насуплений і запевняв Бейкера, що „СССР таки існує". Але зараз після тієї зустрічі з Ґорбачовим Бейкер зустрівся з Шеварднадзе, з яким близько й гармонійно співпрацював протягом трьох років. Та зустріч мала сантиментальний характер, як двох приятелів, які бачать один одного останній раз. Шеварднадзе не повторяв нісенітниці про існування СССР. Одноденна візита Джеймса Бейкера у Москві подобала на участь у тихому похороні Совєтського Союзу із трьома головними свідками — Бейкером, Єльциним та Ґорбачовим.

Коли тільки Бейкер відлетів на відвідини до Казахстану рішено, щоб 31-го грудня скинути червоний прапор з вежі над Кремлем. Єльцин проголосив, що Кремль лежить на території Російської федерації і відтепер належить Росії, а не до неіснуючого ССРСоюзу. Були поголоски, що після від'їзду Бейкера Ґорбачов зречеться всіх своїх титулів і становище, — якщо таке сталось би, то це був би вийнятковий в історії випадок, бо диктори не зрікаються — ані дійсної, ані фіктивної влади.

На середу, 18-го грудня, заповіджено приїзд Джеймса Бейкера до Києва. Після відвідин Мінська і Алма-Ати, президент Казахстану Н. Назарбаєв сказав Бейкерові, що він не думає позбутися нуклеарної зброї так довго, як довго її матиме Росія. Отже, твориться імпас.

Микола Бараболяк

МААСТРІХТ І БРЕСТ — ПО ДОРОЗІ?

Де голляндське містечко Маастріхт, а де Брест (колись знаний нам як „литовський")! А творилось на початку цього місяця у тих містечках щось дуже вагоме, що може мати величезний вплив на кшталтування міжнародних стосунків на довгі роки, та рішати про долю і недолю народів, в тому й нашого. В Маастріхті завершувалось творення Европейської спільноти (ЕС), якій бажалось там надати назву „З'єднані Держави Европи". Зараз після закінчення Другої світової війни, народи Европи стали призадумуватись над тим, чи не було б можливо встановити такий лад між европейськими народами, щоб вони замість постійно винищувати себе війнами, стали торгувати зі собою, та й спілкуватись на інші лади, щоб мати змогу втішатись життям, бо життя того варте.

Про початки тих заходів писав я на сторінках „Свободи" (число за 5-те листопада ц. р.), де згадав теж про конференцію, яку скликали держави Европейської спільноти (ЕС), до Маастріхту в Голляндії на 9-те і 10-те грудня ц. р. в надії завершення організації не тільки економічної, але й політичної єдности 12-ти держав ЕС. Ентузіястами майже федеральної політичної системи на кшталт ЗСА є Коль, канцлер Німеччини, і Міттеран, президент Франції, колись такі непримиримі вороги. Великобританія, хоч користає багато з приналежности до системи ЕС, намагається перешкодити надто тісній уніґ держав ЕС. Причина в тому, що Великобританія, той колись гордий Албіон, ще не позбулась манії величности, нею дальше запаморочена, і борикається, щоб втратити якнайменше свого „суверенітету"; а приєднуючись до такої, чи іншої міждержавної спільноти, конфедерації, федерації, чи як би ще не звати, тратиш повну свободу діяння. Властиво політику цю репрезентують британські консерватисти на чолі з колишнім прем'єром Марґаретою Тачер, а продовжує її нинішній прем'єр-міністер Дж Мейджор. Лейбористи, є за об'єднання. Позначуються тут впливи Америки, яка, як не як, занепокоєна ростом економіки Европи, як теж намаганням Европи емансипуватись із-під мілітарної переваги ЗСА на европейському терені.

Торгувались Коль і Міттеран два дні з прем'єр-міністром Великобританії майже про всі пункти заздалегідь приготованого тексту договору, в якому охрищено спільноту „федерацією", але британці переконували, що в Англії говорити про таку систему незручно. Врешті стало на тому, що 11 держав договорились про більш суцільну спільність між ними, коли Великобританія застерегла собі право „Opt out", виключити себе таким чином із деяких зобов'язань договору.

Найістотнішими з постанов прийнятих у Маастріхті є положення про дуже тісні економічні вузли між членами ЕС. Затіснювання тих вузлів має поступати далі, поступово, доки у 1997 році, а найпізніше 1999 року терени членів спільноти будуть практично економічним простором однієї держави. Наймаркантнішим проявом цієї єдности буде створення одного емісійного банку і спільної валюти. Така валюта теоретично існує вже нині у виді „european currency unit" (ecu), але наразі це тільки валюта для розрахунків; таких міжнародних банкнотів нема покищо. Ці „екюти" заступлять у майбутньому німецькі марки, франки й інші національні гроші в 1997, або аж у 1999 роках. Цих шість чи більше літ треба на вирівнання нерівностей у вартості національних валют із уваги на різниці в торговельних балянсах, інфляційні тенденції, дефіцити, віскоткові стопи і подібні фактори, щоб нова валюта могла мати таку саму вагу на цілій території ЕС. Тут Великобританія застерегла собі (Opt out"), особливо, що затримає у себе фунт. Думають що горді англійці не пережили б, коли б банкнотів, які вживають, зникли б візерунки їх Милости Королеви. А німці не дбають, хоч їх марка сильніша!

Великобританія не є теж ентузіястом політичного затіснення між державами ЕС коштом утрати їх інших привілеїв „суверенітету". Все ж таки до порозуміння в справі тіснішої гармонізації не тільки економічної, але і зовнішньої політики країн ЕС таки дійшло, хоч прийнято поступлят Лондону про „єдиномисліє" у вирішуванні важливих питань. Поширено теж ролю европейського парляменту.

Може не всі читачі познайомлені з тим, що ЕС вже давно має органи влади подібні до державних, хоч із вужчими прерогативами: в рамах ЕС існує парлямент, Европейська комісія, яка має познаки виконного органу влади, є й Европейський суд. Парлямент має осідок у Штрасбурґу.

Депутати до нього вибираються у загальних зборах по окремим державам, у кількості пропорційній до населення члена ЕС: Німеччина, Великобританія, Франція й Італія, кожна обирає по 81 парляментаристів, Еспанія — 60. Голляндія — 25, Бельгія, Португалія і Греція по 24 кожна, Данія — 16, Ірляндія — 115, Люксембурґ — 6. Разом 518 депутатів. „Европейська комісія" — наче Міністерська Рада — складається з 17-ти „міністрів", — делеґатів держав-членів, а загальновідомим і незаступимим її президентом є француз Джак Дольорс. На останньому Конгресі в Маастріхті поширено значно прерогативи штрасбурзького парляменту. Ентузіясти З'єднаної Европи вірять, що той парлямент перебере функції парляментів окремих держав, а дотеперішні парляменти функціонуватимуть щось як нині німецькі ляндестаги, чи стейтові асамблеї в ЗСА. Покищо, одначе, цей парлямент має радше функцію опінію формуючого і дорадчого органу. Властива влада у Спільноті покищо в руках Ради 12-ти міністрів, представників членів ЕС. Важливі рішення Парляменту, як і Комісії, вимагають апробати цієї Ради міністрів, так що ці спільні органи наразі мають більш символічну, чим зобов'язуючу вагу. Але тренд йде в напрямі поширення влади спільних органів.

Закінчення буде.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Андрій Воробець

УНСоюз вшановує А. Гладиловича Союзовцем Року

У неділю, 2-го листопада 1991 року, в приміщенні залі Канадського Українського Конгресу (КУК) в Монтреалі, відбулися організаційні збори Окружного Комітету Монтреалю. Було багато членів УНС включно з головним директором для Канади, Іваном Гевриком, головною радною та головою Окружного Комітету Монтреалю, Теклею Мороз, секретарями відділів, делеґатами та організаторами **Округи**. Під час сходин вшановано Адольфа Гладиловича, голову 434-го Відділу в Монтреалі, званням „Братський Союзовець Року 1991". Прочитавши листу заслуг А. Гладиловича в УНС та в громаді поза УНСоюзом, І. Геврик вручив йому плякату від УНС. Церемонія закінчилася перекускою. Присутні складали А. Гладиловичеві побажання та ґратуляції. Він був дуже зворушений цією подією і щиро дякував за честь.

Від 1987 року УНСоюз, уділяє звання „Союзовець Року" одному членові УНСоюзу, за відмінну братську діяльність в УНС та в громаді поза УНСоюзом. Це згідно з програмою Крайового Братського Конґресу, вибору Фратерналіста Року, в якій УНС бере участь. Успішний кандидат УНС автоматично стає кандидатом на звання Братського Конґресу.

А. Гладиловича вибрано з-поміж двадцяти інших союзових кандидатів особливо скликаною комісією, назначеною Головним Екзекутивним Комітетом УНС. Членами комісії були: почесні члени Головного Уряду УНС, д-р Ярослав Падох, д-р Богдан Гнатюк та Марія Душник. Тому, що вибрати лиш одного з-поміж висококваліфікованих кандидатів було трудно, комісія дала признання чотирьом іншим союзовцям за заслугу в братській праці. **Ними були**: Михайло Захарко, голова Окружного Комітету Округи Перт Амбой, секретар 349-го Відділу в Менвіллі, Н. Дж., та громадський діяч в громаді цього ж міста, Іван Пиндус, секретар 39-го Відділу **в Сиракюзах, Н. Й.**, та громадський діяч в Сиракюзах; д-р Олександер Серафин, член 174-го Відділу, голова Окружного Комітету Дітройту, автор статтей і громадський діяч в дітройтській громаді та Михайло Турко, секретар 63-го Відділу, Форд Ситі, Па, один з найкращих організаторів УНС. Кожний із вищезгаданих першунів отримав **почесну** грамоту під час року.

Хоч А. Гладилович, член 434-го Відділу в Монтреалі, колишній урядовець на поштовій службі, уже на пенсії, він далі працює для УНС та громади. До його заслуг в УНСоюзі, належить ось таке: основоположник, та 35 літній голова 434-го Пластового Відділу в Монтреалі; від 1981 року дотепер, він член управи Окружного Комітету Монтреальської Округи, як і був член Окружної Контрольної Комісії. В тому самому часі він сповняє **зобов'язки** референта союзової преси.

Поза колами УНС Адольф Гладилович працює ще від студентських років: в роках 1933—36 він був головою студентської секції в Дрогобичі; в роках 1947—1952 служив у пластовому проводі в Бен Метір, Тунісії; від 1952, після прибуття до Канади, він є членом пластового проводу і пластової станиці в Монтреалі. В 1959 до 1962 роках, він займає пост станичного.

Від 1963 до 1969 р. А. Гладилович також працює як провідний член акції С у Монтреалі. Акція — С або інакше Акція — Сарсель мала за завдання збирати пожертви до видання Української Енциклопедії в десяти томах Він також є активний у Суспільній Службі Монтреалю від 1984 до сьогодні. В громадській праці мґр Гладиловича велику ролю відіграє публіцистична та видавнича діяльність.

Ще на рідних землях він був співробітником-дописувачем газет і журналів: „Вісті", „Голос Нації", „Дажбог", „Наш клич", „Студентський Вісник", „Студентський Шлях", (Львів), „Краківські Вісті" та „Нові Дні". На іміґрації „Останні Новини" (Зальцбурґ), „Український **Час**" (Париж), „Український **Самостійник**" (Мюнхен); в Канаді: „Монтреальський Інформатор", „Око Монтреаль", „Гомін **України**", „Естафета" (Торонто), „Свобода" та інші, а в **1937** році, він був також членом редакційної колеґії часопису „Гомін Басейну" (Дрогобич).

Від 1984 року досьогодні А. Гладилович **працює** як член редакційної **колеґії** журналу „Пластовий Шлях" в Канаді. В 1966 році стає співредактором книжки: „Пропам'ятної **Книги** Храму Св. **Архистратига** Михаїла" (Монтреаль), а в 1968 році стає співредактором книжки: „У Визвольно **революційній боротьбі** Коссак Охримович-Тураш" (Торонто); в 1982 році є упорядником книжки „Пластова Оселя Батурин" (Монтреаль); у 1986 році редаґує 3-ій том **регіонального** збірника „Дрогобиччина: Земля Івана Франка" (Ню Йорк—Париж—Сидней—Торонто).

В П'ЯТНИЦЮ, 13-го грудня, генеральний прокуратор України Шишкін надіслав генеральному прокуратурові Росії листа з проханням сприяти у притягненні до кримінальної відповідальности Михаїла Ґорбачова. Йому ставиться в провину ошукування України і відмова від надання допомоги республіці після Чорнобильської катастрофи.

Другою основною проблемою грошової реформи, це конвертованість гривні. На ту тему недавно висловився заступник голови Національного Банку України Олександер Савченко („За Вільну Україну", 11/15/91): „В перший рік впровадження (гривні) дай, Боже, добитися внутрішньої конвертованості — спочатку для підприємств, потім для всіх. Обмінюватимемо гривню на доляр по курсу, який встановить Національний Банк, він може відхилятися від ринкового на 3—4 відсотки. По суті, це буде ринковий курс, але встановлений державою, щоб легше було вести розрахунки".

Такий підхід до конвертованости гривні економії України на добре не вийде. Савченко вправді твердить, що гривня буде спиратись на курсі вільних ринків, та на практиці Україна буде дуже скоро змушена втримувати два-три різні курси і 3—4 відс. переміняться дуже скоро на 10—20 і більше — щось в роді жалюгідного досвіду в країнах Південної Америки.

Чого не спробувати з конвертованістю разом з впровадженням гривні? Що такого страшного може статись? Кому контрольований курс валюти колинебудь приніс якусь користь? Очевидно, спочатку конвертованість спричинила б досить гострі скоки в курсі гривні. Були б теж деякі труднощі у торгівлі з колишніми республіками СССР. Та це довго не потривало б. Зате користі конвертованої валюти були б ко лосальні.

М. Мельник

СУҐЕСТІЇ ВІДНОСНО ПЕРЕХОДУ ДО ВІЛЬНОГО РИНКУ

II

Перш за все, конвертованість заставляє уряд до більш жетної дисципліни. Звичайно, інфляцію можна дуже добре завважити, слідкуючи за індексами цін. Та інфляція заторкає теж у некорисний спосіб міжнародну торгівлю і міжнародні пересування капіталу. Ці речі становлять додатковий поштовх для втримання стабільности цін.

Та найбільшу користь принесла б конвертованість тому, що в кожній країні можна б без ніяких клопотів виміняти гривню на хоч яку валюту. Україні конче потрібно закордонних інвестицій. Ті інвестиції з'являться дуже скоро, як закордонні фірми будуть певні, що доходи з інвестицій можна буде виміняти за ринковим, а не штучним курсом на доляри чи марки. Конвертованість є основним засобом для влеґшення міжнародної торгівлі та міжнародних пересувань капіталу. Завдяки конвертованості Україна може теж заробити багато більше грошей від туристів. Отже, в загальному, хоч конвертованість спричинила б напочатку трохи клопотів, то з другої сторони, вона стала б найбільш могутнім засобом для звороту економії України до оздоровлення і до скорого розвитку і росту.

Грошова реформа повинна іти разом з роздержавленням усіх підприємств, без огляду на їх величину. Логічним наслідком такого роздержавлення були б ринкові ціни.

Малі підприємства, крамниці, ресторани не представляють надто великих труднощів. Справа з більшими фабриками і підприємствами є багато більш скомплікована.

Тут є дві основні проблеми. Одна, це унезалежнення підприємств; друга, це приватизація. Термін „унезалежнення" відноситься до підприємств, власником яких є держава, та управа яких вирішує про все, зв'язане з операцією підприємства, цебто про ціни, платні, кількість і якість продукції чи послуг та ділові відносини з іншими підприємствами.

Давніше децизії ті робили пляновик і міністерство в Москві. В Україні частинне унезалежнення підприємств почало поступати вперед після поступового розірвання зв'язків з московськими міністрами та після росту адміністративної безсильности пляновика. Воно напевно буде поступати далі і розширюватись на всю економію. Хоч детальне плянування продукції, торгівлі і державних закупів можна теоретично злітити докупи, та такі пляни тепер уже неможливі до виконання.

Чи український Уряд і Парлямент повинні задовольнитись унезалежненням підприємств і залишити їх власністю держави? Багато непоправних марксистів-ленініст підтримує ту ідею. В дійсності, ідея та є незвичайно погана і цей факт якийсь час уже почали завважувати соціялістичні уряди майже в цілому світі. Вони починають поздбуватись державних підприємств. Чому це так?

Поминаючи ідеологічне мрякобісся про працю, як єдиний фактор продукції, досвід недвозначно показав, що державне підприємство є менш продуктивне чим приватне і тому воно не може конкурувати з приватними підприємствами. В державних підприємствах робітники з більшою безоглядністю (за допомогою страйків) змушують адміністрацію до непоміркованих підвищок платні, бо знають, що підприємство не збанкротує, а дефіцити

(Закінчення на стор. 3)

Людмила Почтар

З ПРОЩЕЮ ДО РІДНОГО КРАЮ

III.

Навела я ці описи більше докладно, щоб було ясніше, що вірні УАПЦ (автокефалісти) в Галичині не якісь „зайди зі сходу", а корінне місцеве населення, що, визволившись з-під московської опіки, рішили з тих чи інших причин визнати автокефалію. В основі це добрі, чесні, працьовиті й надзвичайно побожні люди, свідомі українці. З другого боку, я переконана, що в своїй основі населення греко-католицького віроісповідання є не менше побожне й патріотичне. І одні і другі мають однакове право визнавати свою віру і мати вільний вибір. Звідки ця нетерпимість і ненависть? Чому споконвічні сусіди раптом робляться ворогами? Робиться прямо страшно: невже в цей рішальний для нашої нації час, коли сама доля дає нам нагоду усамостійнитись, ми „самі себе звоюємо" нічим неоправданою міжконфесійною ворожнечою? Із змішаними почуваннями журби й радости, надії й розпачу залишаємо Галичину.

Київ зустрічає нас іншою атмосферою та іншими проблемами. Діючих церков не багато. Люди, якщо й релігійні — назовні більше стримані. Виглядає, що „урядовою" є УПЦ під московським патріярхом, але напевно не знаю. В неділю, 22-го вересня, йдемо до УАПЦеркви св. Покрови, яка саме теж відновлюється. З місцевим священиком співслужить і о. Іван. Гарно співає хор. Людей не так то й багато. Під церквою, надворі, відправляє Службу греко католицький священик, біля нього теж кілька десятків людей.

Переїжджаючи з Києва до Полтави подорозі взагалі не бачимо церков. У самій Полтаві із 13 соборів уцілів лише один, і є дві діючі церкви. Є новозаснована автокефальна громада, але ще немає ані приміщення, ані священика. В п'ятницю, 27-го вересня, в день Воздвиження Чесного Хреста, о. Іван відправляє Службу надворі під Успенською дзвіницею, в якій знаходиться картинна ґалерея, яку ми відвідали день перед тим. Збирається біля сотні людей, з якоїсь школи приходить ґрупка дітей. Побожно вислуховують Службу, багато із свічками в руках, опісля поклоняються і цілують заквітчаний хрест. Отець Іван говорить про нашу місію, про багатьох полтавців у його парафії та дарує новій парафії св. Покрови ризи, книжки, гроші та землю з Парми, яку просить вмурувати в підвалини майбутньої церкви. Згадує про зустріч із заступником посадника Полтави, який пообіцяв позитивно полагодити справу приміщення.

Підсумовуючи хочеться сказати, що наша прощамісія була таки корисною, а моральна підтримка вірних УАПЦ — значною. Слід також ствердити, що найбільше місійної праці виконав таки сам наш невтомний провідник-місіонер о. Іван. У перших днях ми мало кого бачили його на спільних сніданках та обідах. У Львові він кожного ранку відвідував церкви (теж і греко-католицькі), співслужив, де міг, спілкувався із священиками, передавав дарунки й доручення. В Івано-Франківську, заки ми встигли заквартирувати, він уже встиг побути в церкві і стати хресним батьком молодого чоловіка; кожного дня співслужив у місцевій церкві, відвідував парафії по деяких селах, був на храмовому святі у Снятині, молився з вірними УАПЦ на мирній протестній демонстрації біля будинку обласної ради, дав телевізійне інтерв'ю про нашу ґрупу і УАПЦ, що того ж дня було передане на місцевій станції. Мав мати особисту зустріч із головою обласної ради Миколою Яковиною, яка одначе не відбулася.

У Києві співслужив вечірню та Службу з нагоди свята Різдва Пресвятої Богородиці та брав участь у хрищенні 31 особи різного віку. У Полтаві був на зібраннях громади УАПЦ та мав візиту в заступника посадника Полтави. (Це все в додатку до описаних групових акцій). А головне — всюди проповідував християнську любов, толерантність і прощення. Та здійснював це в практиці. Його роля в цій процці — неперевершена.

Пробудження національної свідомости та відродження України помічається на кожному кроці. Може, ще не всюди й не цілком так, як нам хотілося б, але прогрес великий. В Галичині відчувається дух волі, люди позбулися страху, говорять відкрито і стремлять до повної незалежности. Навіть незнайомі вітають привітом „Слава Україні". Пам'ятників Ленінові вже майже нема, багато вулиць перейменовано. Масово реставруються церкви та старі історичні будівлі. Споруджуються пам'ятники жертвам комунізму та українським героям. В музеях заповнюються „білі плями" нашої історії. В книгарнях Івано-Франківська бачили багато нововиданих, раніше заборонених, книжок; зустрічаються і твори діяспорних авторів. Багато молоді добре ознайомлені з історією та визвольною боротьбою України.

У Києві не було нагоди до спілкування і, може, тому мені на перший погляд здається, що люди назагал дещо обережніші. Відчувається непевність і навіть страх перед можливістю повернення комунізму або нового кривавого перевороту. Та процес відродження перемагає: майорять національні прапори, розкішні будівлі Комуністичної партії переходять в українські руки, виходять українські газети, працюють українські вчені, українська мова набирає статусу. Відновляється багато архітектурних, історичних і культурних пам'яток. Від древніх святинь віє віковою священністю...

Окремо й неофіційно відвідала я редакцію газети „Літературна Україна" та бібліотеку „Української Діяспори". В редакції „Літературної України" ввічливо прийняв мене головний редактор Борис Рогоза, і я передала йому найновішу збірку поезій Миколи Щербака „Чебрець" (на прохання автора). Примірник цієї ж збірки поезій Щербака та збірник „Регенсбурґ-Статті — спогади-документи 1945—1949" (про один з таборів „переміщених осіб") передаю до бібліотеки „Української Діяспори", яка міститься на вул. Велика Житомирська ч. 4.

Закінчення буде.

Музікус Бортнянський видав „Коляду"

Торонто. — Музікус Бортнянський повідомляє про нове видання касетки „Коляда", спонзорованої Українською Кредитовою Спілкою.

Касетка містить 20 традиційних колядок, професійно наспіваних камерним ансамблем при Музікус Бортнянський. Крім таких знаних колядок як „Бог Предвічний", „Нова радість стала", „По всьому світу", „Бог ся раждає", „Не плач, Рахиле", „Ой видить Бог", щедрівка „Щедрик", на касеті також записано чотири відомі англійські колядки.

Касетка професійно оформлена, обгортка намальована українським художником з Дніпропетровського Олександром Ткаченком".

За дальшими інформаціями слід телефонувати на число: (416) 259-3653 або писати на адресу: Mysicus Bortnianskii, P.O. Box 7, Station A, Islington, Ont., M9. 4X1, Canada.

„Майбутність вашої минувшини"

Під такою назвою 7-го - 10-го листопада у Торонто відбулася наукова конференція щодо збереження і розвитку етнічних архівів, організована архівами провінції Онтаріо. Її головною метою було зібрати представників етнічних архівів і, заслухати їхні думки, обговорити їхні проблеми і необхідність урядової допомоги цим архівам. В ході конференції відбувалися різні теоретичні і практичні сесії, літературні читання етнічних авторів. На них розглядалися теоретичні питання багатокультурности, початки цієї політики і її вплив на збирання етнічних архівів. Архівні працівники мали змогу обмінятися думками щодо того, як краще зберігати давні фотографії, документи, щодо компютерних архівів і т.д.

У конференції активну участь взяли українські архівісти і науковці, що представляли як українські громадські, так і канадські державні архівні установи: Мирон Момрик, Державний Архів Канади в Оттаві і Джордж (Юрій) Брандак, президент Асоціяції Архіварів Канади з Ванкуверу. Зокрема на одній з теоретичних сесій виступив професор Торонтонського Університету Всеволод Ісаїв.

На конференції також заслухано виступ директора архіву Українсько-Канадського Дослідчо-Документалтчного Центру Іроди Винницької. Відзначивши цінність різноманітної допомоги з боку української громади для утвердження архіву, і в реалізації його попередніх і теперішніх проектів, вона наголосила на необхідності постійної урядової фінансової підтримки для утримання архіву в належному стані. Нині працівники УКДДЦ активно працюють над документацією ролі і долі українців в часі Другої світової війни, а також рівночасно створюють колекцію записів „усної історії" української спільноти в Канаді.

Після жвавої дискусії учасники конференції погодилися, що Онтарійському провінційному урядові слід фінансово заопікуватися етнічними архівами, які найкраще можуть зберегти документи про минуле своїх етнічних організацій. Результати конференції дають змогу сподіватися, що етнічні архіви отримають необхідну урядову допомогу, але під умовою, що сума від уряду буде доповнена рівною сумою від етнічних громад.

Остап Середа

Дім Спілки Української Молоді в Йонкерсі
Дирекція Дому
влаштовує

ТРАДИЦІЙНУ МАЛАНКУ

в суботу, 11-го січня 1991 р. Початок о год. 9-ій веч.
в Домі Спілки Української Молоді в Йонкерсі, Н. Й.
при 301 Палісейд авеню

До танців приграватиме популярна **ОРКЕСТРА АЛЕКСА**
Вступ: дорослі 15 дол., молодь до 18-го року життя 10 дол.
Столи можна замовляти у **Володимира Козицького** днями:
(914) 969-4200, вечером: (914) 476-7147

Добірний буфет у заряді жінок цієї організації, та гарячі і холодні напитки. Вступ включає традиційний шампан.
До численної участи **запрошує** —

Дирекція Дому

Танцювальна Група „СИЗОКРИЛІ"
під керівництвом примабалерини
Роми Прийми-Богачевської
вибирається в червні 1992 року на

ТУРНЕ по УКРАЇНІ

З близькими
СВЯТАМИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і НОВИМ РОКОМ

учасники і провід Танцювальної Групи „Сизокрилі" сердечно вітають усіх своїх прихильників та колишніх членів і просять про коляду, яка допоможе групі у покритті коштів першого виступу в Україні.

Датки на подорож Сисокрилих в Україну можна посилати на адресу:
UCDA, Inc. Sizokryli Tour c/o A. Kowal
45 Wilson Drive, Berkley Hts., N.J. 07922

Спеціяльні Різдвяні Радіо-Телепередачі Години Українських Мелодій Р. Мариновича

В Ню Йорку:
Субота, 21-го грудня, год. 7:30 веч., WNWK — 105,9 FM
Неділя, 22-го грудня, год. 1-ша по пол.
Manhattan Cable, C 16
Год. 5:30 веч. — WNYE-TV, **русло 25**
Субота, 4-го січня 1992 р., год. 7:30 веч., WNWK — 105,9 FM
Неділя, 5-го січня 1992 р. год. 1-ша по пол.
Manhattan Cable, C 16
Год. 5:30 веч. — WNYE-TV, **русло 25**

У Філядельфії:
Різдво, 25-го грудня 1991 р. год. 10-та вранці — WTGI-TV, **русло 61**
Різдво, 7-го січня 1992 р., год. 9-та вранці — WTGI-TV, **русло 61**

Веселих Свят Різдва Христового та Щасливого Нового 1992 Року
бажає
Роман Маринович з родиною
керівник
UKRAINIAN MELODY HOUR
P.O. Box 2257, Washington, D.C. 20013. Тел. (202) 529-7606

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати:
United Ukrainian American Relief Committee
1319 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141

У століття поселення українців в Канаді та п'ятидесятиріччя існування й праці відділу Конгресу Українців Канади в Торонто вийшла з друку книга-збірник „Нарис Історії КУК в Торонто". Книга має 600 сторінок друку, а її зміст складається з грунтовного вступного слова, довідок про „українське" Торонто і століття поселення українців в Канаді в українській і англійській мовах, нарису історії відділу КУК в Торонті, важливих документів і матеріялів, історій понад 50-ти окремих складових організацій, товариств і установ, що на протязі пройденого часу творили громадську надбудову КУК. Книга прикрашена чисельними знімками у твердій симпатичній обкладинці мистця Володимира Беднарського, видана відділом КУК з фінансовою допомогою урядових і українських організацій. Редактором і співавтором книги є Василь Дідюк.

Її презентація українській громаді відбулася 17-го листопада 1991 року в Інституті св. Володимира з участю міністра багатокультурности Онтарійського уряду Елейн Зємби, колишнього посла і міністра Онтарійського Парляменту Іва на Яремка, о. протоєрея П. Бублика, членів президії, А. Григоровича — голови Клюбу етнічної преси, голів і представників складових організацій і чисельних гостей. Комітет Українок Канади репрезентувала його голова М. Сірота. Програму презентації відкрив голова відділу КУК в Торонті інж. Ярослав Соколик. Привітавши учасників, розповів про заходи і нелегку працю у виданні цієї престижової книги, що буде не тільки корисним матеріялом для майбутнього історика української спільноти в Канаді, але також заслуженим пам'ятником для чисельних осіб, що на протязі п'ятидесяти років працювали для українського життя-буття в Канаді. Голова підкреслив великий вклад праці редактора книги та

В поклоні українським піонерам

Вручення книжки „Нарис історії" КУК в Торонто визначному політичному діячеві, колишньому послові і міністрові онтарійського уряду, Українцеві Року, адв. І. Яремкові. (Зліва): адв. І Яремко, ред. В. Дідюк і інж. Я. Соколик.

передав дальше ведення програми Марії Шкамбарі, яка представила наступного промовця — міністра Е. Зємбу. У своєму привіті і гратуляціях українській громаді вона висловила подяку за вклад у розбудову українського і загальноканадського життя на протязі століття, бажаючи дальших успіхів. До слів Е. Зємби долучився довголітний посол і міністер українського роду І. Яремко — син українських еміґрантів. Він довше зупинився над обставинами нелегких піонерських часів, труднощів й перепон. Однак трудолюбивий український нарід на протязі пройденого часу добився великих, під кожним оглядом, успіхів, а сьогодні син українських піонерів є Генеральним Ґубернатором Канади.

Марія Шкамбара щиро подякувала промовцям. Їм було вручено перші примірники книжки. Тут варто згадати, що завдяки колишньому міністрові І. Яремкові вже у 1951 році на честь 60-ліття поселення українців була вмурована Пропам'ятна таблиця в будинку Онтарійського парляменту, а в 1991 році за допомогою теперішнього міністра Е. Зємби була вмурована у тому самому Парляментарному будинку вже друга таблиця — на честь 100-ліття.

Редактор і співавтор книжки Василь Дідюк коротко поінформував про цілість праці над книжкою, подякував за допомогу членам редакційного комітету, авторам історії окремих організацій за співпрацю. Немає ненаписаної історії. Люди відходять, нас затирає пам'ять, а наші архіви не завжди належно зберігаються, тому так важко було спільними силами успішно завершити взятий на себе обов'язок.

Опісля редактор, в товаристві голови відділу інж. Я. Соколика і М. Шкамбари, вручав перші примірники книжки: членам редакційного комітету, почесним гостям, колишнім головам відділу, головам або представникам окремих складових організацій, журналістам. Член редакційного комітету ред. Володимир Марко коротко розказав про працю над книжкою, представивши редактора та його журналістично-літературний дорібок у виданні своїх книжок та редаґуванні збірників, календарів, ювілейних та брошурових видань з тематикою для курсів українознавства. У співпраці з різними газетами, журналами і власними виданнями, у яких появилося тисячі його дописів, рецензій, нарисів, репортажів і віршів. Згадав також про його активну і широко знану суспільно-громадську і політичну працю.

Багато власників одержаних і закуплених книжок одержали редакторсько-авторську дедикацію.

Програма презентації книжки проходила з короткою, але виразною музичною частиною, яку виконали світової слави скрипаль Олег Криса — скрипка і Л. Страус — челльо. На закінчення гості мали товариську зустріч при вині і сирі та солодкім, яке гарно приготовили Марія Шкамбара, Анна Бурій і Валентина Цурковська.

Книжку можна набувати через управи складових організацій, в канцелярії КУК і українських книгарнях Торонто.

КУК

Кореспондент „Літературної України" в Клівленді

Кореспондент газети „Літературна Україна" Сергій Козак перебуває тепер в Америці і працює над серією дописів про життя українських поселень в ЗСА. „Літературна Україна", що виходить в Києві — це найбільш почитна газета, розповсюджена по всій Україні.

У першій половині січня 1992 року С. Козак перебуватиме в Клівленді, Огайо, щоб запізнатися з різними українськими організаціями, інституціями, церквами, культурними установами — їхньою історією і працею.

Референтура зв'язків Союзу Українок Америки Округи Огайо влаштовує зустріч зі С. Козаком для громадянства 10-го січня 1922 року в домі СУА в Астродомі св. Йосафата, Стейт рд. в Пармі, в год. 7-ій вечора. Передбачається свобідний, неформальний вечір для виміни думок з гостем.

Надія Дейчаківська

ПІСЛЯ ЗУСТРІЧІ в Анкарі з президентом Узбекістану Іслямом Карімовим президент Туреччини Сулейман Бемірель заявив, що його уряд має намір встановити з Узбекістаном дипломатичні стосунки. Першим кроком до цього буде відкриття у Ташкенті турецького консульства.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів.

НЕ ПІЗНІШЕ, ЯК ВПОЛУДНЕ 31-го ГРУДНЯ 1991 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1991 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у ВІВТОРОК, 31-го ГРУДНЯ 1991 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

Суґестії...

(Закінчення зі стор. 2)

покриє держава. Також і адміністрація не дуже змагає і до зниження коштів продукції і до введення технологічних та адміністративних інновацій. Таким чином ріст життєвого рівня в країнах з багатьма державними підприємствами є заторкнений в основний спосіб. Прикладом є не тільки Совєтський Союз, але й цілий ряд країн Південної Америки і навіть такі країни, як Англія і Франція.

Економічна реформа не повинна скінчитись на усамостійненні більших підприємств. Україна повинна перевести приватизацію усіх підприємств. Та як це зробити? В журналі „Дзвін" 3 липня 1991 року Володимир Пилипчук, голова комісії Верховної Ради з питань економічних реформ, питає: „Яку технологію при ватизації таких (великих) підприємств ми бачимо?" Його пропозиція така: „Для них (робітників підприємств) усе таки слід залишити контрольний пакет акцій у розмірі 51 відсотка, щоб не допустити соціяльної нестабільности. Ясна річ, що це не економічний, а політичний підхід".

На жаль, пропозиція та не має ані політичного ані економічного виправдання. Коли можна, а коли не можна передавати підприємства робітникам на власність? В Україні, так як і всюди, є величезна кількість підприємств, де праця становить, скажімо, 80 відсотків коштів продукції чи послуг. Такі підприємства можна б цілком добре передати за якусь номінальну ціну робітникам. Та передавати робітникам фабрику, чи залізницю, чи летунську компанію, де праця становить малу частку коштів продукції чи послуг, немає ніякого виправдання. Машини, залізниці чи літаки не збудували робітники, які тепер працюють в тих підприємствах. Вони були збудовані коштами і ощадностями цілого народу і ті гроші треба б тому народові повернути.

Є досить очевидним, що середні і великі підприємства повинні б бути переформовані на акційні спілки. Та така реорганізація цілком не значить, що з моментом перетворення підприємства на акційну спілку всі акції мали б бути зараз продані. Коли б така реформа набрала ширших маштабів (що є абсолютно конечним), тоді в країні не знайшлося б досить грошей, щоб ті всі акції купити. Тоді ті всі підприємства держава мусіла б продати за безцін. Багато краще зробити ось таке: перевести щомога багато підприємств на акційні спілки, але тільки відносно малу частину акцій продати робітникам за знижені ціни, а решту продавати поступово біржі.

Вживаючи того роду методи поступової приватизації, Уряд через якийсь час мав би більшість акцій у великій кількості підприємств. Маючи більшість акцій, Уряд призначував би чоловік адміністраторів тих підприємств і в багатьох випадках мусів би покривати дефіцити. Розв'язка та не є ідеальна, та тут тяжко подумати про якусь кращу. Очевидно Верховна Рада повинна б встановити якусь дату, до якої Уряд був би зобов'язаний продати всі акції. Таким чином і адміністрація. і робітники знали б, що вони у безконечність не будуть могти надіятись на те, що Уряд буде їх виручати з фінансових клопотів.

До Ню Джерзі приїжджає вертеп зі Львова

Юніон, Н. Дж. — Сюди з стародавнім українським вертепом загостить мистецький ансамбль „Євшан", що складається зі студентів вищих шкіл Львова віком від 18—23-ох років. Унікальний цей ансамбль є тим, що його члени — це активні молоді люди у громадському та політичному житті не тільки свого міста, области чи Галицької землі, але справжні будівничі новітньої України. Вони учасники студентської голодівки у жовтні 1990 року, учасники акції „Дзвін — 91", що вславилася своєю наполегливою усвідомлюючою працею в південних і східніх областях України напередодні референдуму.

Вертеп — це давній жанр українського театру, переплітаний традиційними, як і мало відомими колядами. Спів супроводять скрипка, кобза і бандура.

Вистава відбудеться в суботу, 21-го грудня, в залі середньої школи Бирнет, яка знаходиться на розі Морріс авеню, і Колдвел вулиці в Юніон, Н. Дж., в год. 6-ій вечора. Вступ 10 дол., для дорослих і 5 дол. для дітвори.

Св. п. З. Франко

12-го листопада ц. р. перестало битися серце Зені Франко, внучки нашого Великого Каменяра. Відійшла від нас не тільки ще віднесно молода і повна колосальної вітальности людина, але і поважний науковий працівник, громадська і літературна діячка, перекладач, велика українська патріотка та свідок і співучасниця великої української траґедії, що її зазнали українські інтелектуальні кола при кінці 60-и і на початку 70-их років.

Зеня — це також дорога і щира товаришка для невеликого гурту її шкільних товаришів в Україні та в діяспорі. Їх кілька рядків одного з її товаришів хай послужать пригадкою широкій українській громаді про людину, як писав про неї один з наших товаришів зі Львова, що „безмірно довіряла людям, використовуючи всі свої можливості, щоб їм допомогти, ніколи нікого категорично не осуджувала, а будучи глибоко шляхетною, старалась знайти у всьому хоч трішки доброго" („За Вільну Україну").

Зіновія Тарасівна Франко народилась 30-го жовтня 1925 року у родині Тараса, доньці з двох синів Франка. В 1938 році закінчила початкову школу Шашкевича у Львові і вступила до першої кляси (нового типу) Академічної гімназії. З приходом большевиків, батьків перевезли до Станіславова і з хати Франків зробили музей. Кузинка Зені Ася

(Закінчення на стор. 4)

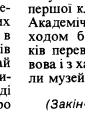

Ділимося сумною вісткою з рідними і знайомими, що з волі Всевишнього відійшла, несподівано у вічність 17-го грудня 1991 року

бл. п.

ОЛЬГА ПЕЛЕХ ІВАСИКІВ

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 20-го грудня 1991 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 21-го грудня 1991 р. о год. 9:30 рано в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Залишені в смутку:
сини — ЮРІЙ, РОМАН, МАРКО
брати — ЮХИМ і РОМАН з родинами в Україні

Вже рік минув, як відійшов у вічність дорогий МУЖ, БРАТ і ВУЙКО, український патріот, громадський діяч, Ініціятор і через 30 років голова Українського Народного Дому у Гартфорд, Коннектикат

бл. п.

ПЕТРО ТИТОР

Упокоївся 28-го грудня 1990 р. на 80-му році життя.

Єднав усіх українців у „Своїй Хаті" (Народнім Домі) і мріяв про незалежність Української Держави. Шкода, що не довелось йому дочекати сьогоднішніх радісних днів.

Його дорогим копичинцям на улюбленій Україні — щасти Боже, а йому
ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього 30-го листопада 1991 р. упокоївся на 81-му році життя

бл. п.

Михайло Шафранюк

вояк 1-ої Української Дивізії УНА, фундатор і громадський діяч народжений 6-го листопада 1911 р. в Худивцях, пов. Борщів, України.

ПАНАХИДИ за спокій душі покійного були відслужені у четвер, 5-го і п'ятницю, 6-го грудня 1991 р. о год. 7:30 ввечері у похоронному заведенні Кардинала на вул. Анет.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 7-го грудня о год. 1:30 в церкві св. о. Миколая при вул. Белвудс.

Тлінні останки спочили на цвинтарі Проспект у Торонто, Канада.

У глибокому смутку:
дружина — ЯРОСЛАВА
сестрінок — РОМАН з дружиною ІРИНОЮ
сестрінок — БОГУСЛАВ з дружиною ЗЕНОВІЄЮ
племінники:
РУСЛАНА з родиною
БОРИС ВЖЕСНЕВСЬКИЙ
МАРКІЯН І АДРІЯН ВЖЕСНЕВСЬКІ
6 племінників в Україні
родина в Україні, ЗСА і Канаді

Видавнича комісія кооперативно-громадського журналу „Наш Світ", органу ГУ Т-ва „Самопоміч", пошукує

АДМІНІСТРАТОРА

Зацікавлені особи можуть зголошуватись особисто **у „Самопомочі" при 98 Друга авеню, або телефонувати на число: (212) 777-1336**

ФЛЬОРИДА

Motel Apartment "SUN "N" SAND"

1616 N. Federal Hwy, Lake Worth, FL. 33460

запрошуємо на відпочинок до сонячньої Фльориди.

Чудове підсоння при Palm Beach. Близенько мотелю Palm Beach і океану, TV, охолоджені кімнати з кухнями.

Телефон **(407) 582-2643, Михайло — Іванка**

ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

Дарунки під ялинку

ПРОЛОГ-ВІДЕО ПРОПОНУЄ НАЙНОВІШУ

ВІДЕО-КАСЕТУ З УКРАЇНИ!

НАЗАР СТОДОЛЯ

Фільм-вистава, знята на студії УКРТЕЛЕФІЛЬМ

за однойменною драмою Т.Г. ШЕВЧЕНКА

65 ХВ. $20.00

(плюс кошт пересилки)

PROLOG FILM & VIDEO SVCS

744 Broad Street, Suite 1115, Newark, NJ 07102 USA

Телефонуйте безкоштовно із США і Канади

800-458-0288

КОМІТЕТ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ
при Українських Злучених Організаціях Великого Клівленду

КАТАЛОГ ВІДЕОКАСЕТОК З ПОДІЙ В УКРАЇНІ

1. ГАЙДАМАКИ, Львів, жовтень 1989 р., театр ім. Занковецької, ціна $30.00
2. ВЕРТЕП, Львів, січень 1990 р., театр ім. Занковецької, ціна $30.00
3. АРХИЄРЕЙСЬКА СВЯТА ЛІТУРГІЯ, Львів, Різдво Христове 1990 р., ціна $30.00
4. Демократичні події у Львові, 1990 р. (4 касети): — Історичний документ
   ПЕРША СЕСІЯ МІСЬКРАДИ ЛЬВОВА: Вивішення Українського Прапора над Ратушею, 3 квітня 1990 р.
   ПЕРША СЕСІЯ ПЕРШОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО СКЛИКАННЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, 9 квітня 1990 р., Оперний Театр
   І. КАНДИДАТИ НА ГОЛОВУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ, 12 квітня 1990 р.
   II. ВИБОРИ ГОЛОВИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ: Присяга В. Чорновола, 12 квітня 1990 р.
   Ціна $75.00
5. ПРОГРАМНІ ВИСТУПИ (ПРОМОВИ) ПРЕТЕНДЕНТІВ НА ГОЛОВУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ ВІД ДЕМОКРАТИЧНОГО БЛЬОКУ: Л. Лук'яненко, М. Горинь, І. Юхновський, В. Чорновіл, І. Драч; ціна $30.00
6. ВИВІШЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ПРАПОРА НАД МІСЬКОЮ РАДОЮ У КИЄВІ, 3 серпня 1990 р., 500-ЛІТТЯ ЗАПОРІЗЬКОЇ СІЧІ, 5-7 серпня 1990 р., ціна $30.00
7. КРИВА ЛЮФА — гумор $30.00
8. АНАТОЛІЙ ПОНАМАРЕНКО — майстер художнього слова — клясичний у сучасний гумор $30.00
9. ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ, Київ, 1990 р. $30.00

Ввесь дохід з продажі касеток призначений на допомогу учням школи для незрячих у Львові.

ДЯКУЄМО ЗА ВАШІ ЗАМОВЛЕННЯ!

Замовлення проситься висилати на адресу:

Mrs. Areta Zachary
12229 Moss Point, Strongsville, OH 44136 ■ (216) 572-0000

Чеки проситься виставляти на:
UKRAINIAN SOCIAL SERVICES COMMITTEE

УВАГА! НОВИНА!

ФІРМА „КОБЗА"

тепер пропонує:

СТАНДАРТНІ РОДИННІ ПАЧКИ З НАЙНЕОБХІДНІШИМИ ХАРЧАМИ, ЯКИХ ТЕПЕР ДУЖЕ БРАКУЄ В УКРАЇНІ:

РОДИННА ХАРЧОВА ПАЧКА ч. 1

Горіхове масло	750 гр
Смалець	1.36 кг
Гречка	370 гр
Вегета — супова приправа	500 гр
Мука	2.5 кг
Кетчап — томатна приправа	1 л
Мак	170 гр
Риж	2 кг
Кава	200 гр
Чай	227 гр
Шоколядне молоко	1 кг
Олія	3 л
Горох	540 мл
Рибна консерва	800 гр
Шинка	454 гр
Родзинки	750 гр
Жувальна гума	4 пакети
Аспирина	100 шт
Шампунь	**450 мл**
Загальна вага:	20 кг (44 lbs)

Ціна: $98.00

РОДИННА ХАРЧОВА ПАЧКА ч. 2

Мука	2.5 кг
Кетчап — томатна приправа	1 л
Смалець	1.36 кг
Олія	3 л
Риж	5 кг
Цукор	2 кг
Чай	227 гр
Спагетті	1.8 кг
М'ясна консерва	1.02 кг
Рибна консерва	400 гр
Жувальна гума	**4 пачки**
Загальна вага	20 кг (44 lbs)

ціна: $69.00

Для замовлення зверніться до представника „Кобзи" у вашій місцевості або вишліть своє замовлення і чек на адресу:

KOBZA INTERNATIONAL

3253 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario M8V 1M3
Tel.: (416) 253-9314 ■ Fax: (416) 253-9515

Фонд відбудови України

(Закінчення зі стор. 1)

Development Fund". Цей фонд є необхідний для того, щоб відбудувати і скріпити широку мережу громадських культурно-освітніх і наукових інституцій вільного суспільства, які були тотально зруйновані комуністичним імперським режимом.

Допоможімо народові України стати на власні ноги, створити найважливіші атрибути державности, зміцнити їх і захистити від хаосу й небезпеки.

Справа не терпить зволікання. Небезпека економічного краху і політичної дестабілізації наростає. Зволікання може загубити не лише важливу справу, але й усе досягнуте й вимріюване віками.

Звертаємось до поодиноких осіб, до родин, релігійних громад і громадських організацій, до усіх, у кого не загасло почуття любови до України, з проханням відгукнутись на наш заклик, взяти участь в цій преважливій світовій акції — допомогти народові незалежної України.

Якщо кожна українська сім'я в країнах Заходу зголосить свою готовість добровільно оподатковуватись на цю благородну ціль сумою не менше 100 дол. річно, ми дійсно сповнили б принаймні частинно наш спільний обов'язок.

Світовий Конгрес Вільних Українців, у співпраці з Українською Світовою Фундацією, закликає вас стати в ряди співвідвичних української незалежної держави, кожний і кожна по своїй спроможності.

Просимо присилати ваші датки на конто "WCFU — Ukraine Development Fund" на адресу: W.C.F.U. — U.D.F. 2118A Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada.

Переведення збірок в поодиноких країнах українського поселення буде узгіднене з нашими фінансово-кредитовими установами, де будуть відкриті на ту ціль окремі конта.

Слава Україні!

За Світовий Конгрес Вільних Українців: **Ю. Шимко,** президент, **Д-р В. Верига,** генеральний секретар

За Українську Світову Фундацію: **Д-р Ф. Мартинюк,** голова, **Д-р М. Кушпета,** секретар

Торонто, Канада, 11-го грудня 1991 року

Українська фірма ОКСАНА

ВИСИЛАЄ:
Пачки з речами: 1 Lb – $2.50
Пачки з харчами: $ 79.00 та 75.00
Відеотехніку: PAL-SECAM, 220 Volt
Медичний інвентар: шприци, голки
Швейні та в'язальні машини SINGER
Гроші до України

ПОЛАГОДЖУЄ:
Запрошення та квитки до США
Автомобілі в Україні
Пам'ятники на могилах померлих в Україні

Tel: - (908)-925-0717
1111 E.Elizabeth Ave, Linden, NJ 07036, OKSANA Int'l Trade, Inc.
Call toll free: 1-800-982-6261

VARSOVIA TRAVEL & SHIPPING
74 East 7th Street, New York, N.Y. 10003, bet. 1-2 Ave.
Tel. (212) 529-3256

ПАКУНКИ
в Україну кораблем

Мін. 12 фунтів, без обмеження по 2.75 за 1 фунт з доставою додому.

- **ХАРЧЕВІ ПАЧКИ:** шинка, кава, саламі, чай та багато інших продуктів. Маємо вже американські харчі в магазинах у Москві.
- **БЕЗ МИТА:** доставка 3-4 тижні. Телевізори від 330 дол., "camcorders" від 1,150 дол., VCR — від 500 дол., авта: „Лада", „Волга", „Москвич" від 4,500 дол.
- **ЗАПРОШЕННЯ:** з СССР — 60 дол.
- **КВИТКИ:** до Москви, Ленінграду, Києва і Львова від 480 дол.
- **ЛІКАРСТВА:** до СССР.
- **ГРОШІ:** мінімум 200 дол. або 4,000 карбованців (20 карбованців за 1.00 дол.).

Нові...

(Закінчення зі стор. 1)

Другим великим ентузіястом виготовлення нових підручників була Ірина Калинець, депутат Верховної Ради і начальник управління освіти Львівської області, яка обговорила це питання із Шкільною Радою, перебуваючи у ЗСА. Складено редакційну комісію під головуванням проф. Анатолія Погрібного, а авторами манускриптів стали Галина Кирта і Дмитро Чередниченко.

Через ККДУ підшукано також відповідних ілюстраторів і вони працюють за винагородою вже від вересня. Тут мотором цілої цієї великої праці є енергійний проф. Роман Воронка, активний член Управи ККДУ, який саме тепер перебуває в Україні.

Однак, коли виявилося актуальне питання зібрання відповідних фондів на видання цих перших підручників, ініціятиву взяв у руки голова ККДУ д-р Б. Бурачинський та його співробітники, і вони звернулися, в першу чергу, з проханням до Українського Народного Союзу, що призначив на ту ціль 50,000 дол. з Фонду Відродження України.

Другим, що відгукнувся незвичайно позитивно, був вже добре відомий українській спільноті пастор Ярослав Шепелявець з доброчинної організації „Думки про віру". Він погодився дати на таку ціль дотацію до 100,000 дол. з передумовою, що українська громада дасть дорівняльні фонди.

Це, однак, щойно початок і гості в редакції відразу вияснюють нам, що на таку ціль треба величезну кількість фондів, які вони будуть збирати серед української громади діяспори. Вже вислано листи до голів наших Церков, щоб перевели одноразову збірку, і дістали від Митрополита Стефана Сулика і Владики Василя Лостена з УКЦ позитивний відгук та ще й з особистими чеками. Вийшли листи також до Союзу Українок Америки і Золотого Хреста як також до всіх організацій, які підтримують Рух. Йдеться бо не тільки про ці чотири підручники, але також про дальші, яких брак відчувається так боляче в Україні. Ось, наприклад, треба чимскорше перевидати історію України, з якої українська дітвора могла б пізнати справжню, не промовчувану і не спотворену, історію України. Не можна забути, що, як інформує Є. Федоренко, в Україні на 8 мільйонів учнів понад 3 мільйони навчаються у російськомовних школах. Скільки отже ще праці та зусилля потрібно, щоб цей стан змінити і як важливе для майбутнього є перевиховання, як учнів так учителів, і батьків. Отже перед ентузіястами шкільних підручників в Україні стоїть величезне завдання.

Нам цікаво знати як далеко зайшов друк цих перших чотирьох книжок, які дістали такі радісні назви як „Материнка" (буквар), „Ластівка" (підручник для другої кляси), „Біла хата" (для третьої кляси) і „Писанка" (для четвертої).

Д-р Б. Бурачинський вияснює, що після того, як манускрипти цих підручників літом привіз до ЗСА проф. Роман Воронка, вони отримали дуже позитивну рецензію із Шкільної Ради в Ню Йорку, хоча з малими завваганми і вже в грудні цього року Редакційна колеґія передає їх до друку так, щоб вони були готові до вересня 1992 року і за згодою міністерства освіти розповсюджені у всіх школах України.

Підручники будуть друкуватися у двох мільйонах тиражу і на друк потрібно 29 вагонів паперу. Розуміється, мають вони відповідне мистецьке оформлення і крім тих чотирьох книжок друкується ще окремо підручник для літніх курсів з цього самого матеріялу. Д-р Б. Бурачинський підкреслює з натиском, що це перші такі видання із суто національним та релігійним змістом, що будуть обов'язувати у школах з доручення міністерства освіти. Про це читаємо у копії протоколу про наміри співробітництва між міністерством і ККДУ в ЗСА, що його підписали І. Зязюн і д-р Б. Бурачинський.

Успіх цього найбільшого пляну, який тепер здійснюється для вчителів, учнів і батьків в Україні залежить від жертвенности всіх тих осіб та установ, які розуміють його важливість. Це підкреслюють всі три гості в редакції „Свободи" і інформують, що українці Австралії відразу прилучилися до допомоги, а наші мистці подарували свої картини на окрему виграшу, яка буде влаштована у місяцях лютий-березень. Для жертводавців буде відкрите окреме конто у „Самопомочі" але вже тепер можна надсилати датки на адресу скарбника В. Воловодюка 66 Susan Dr., Chatham, N. J., 07928, виставляючи чеки на ЗУАДК, щоб можна датки відтягнути від податків. В. Воловодюк буде їх відтак складати до банку.

Св. п. З. Франко

Закінчення зі стор. 3

(Іванна), доня трагічно померлого Петра, залишилась у Львові і здала матуру в 1944 році. Після закінчення війни Зеня повернулась до Львова і закінчила Львівський Університет ім. Франка. У Львові не могла бути довго. Гараса перенесли до Києва і зі столицею України Зеня вже назавжди зв'язала своє життя. Деякий час мала вона можливість працювати в Інституті мовознавства ім. Потебні, науково працювала над різними темами, зокрема видала розвідки про творчість Рильського, Білецького, Кармаського, Возняка і ін. Найбільше уваги присвячувала вивченню творчості свого геніяльного діда і деякий час була в редколеґії періодичного збірника „Іван Франко — статті і матеріяла". Недавно почала друкуватись і в діяспорних виданнях, невдовзі вийде на сторінках „Українського історика" її розвідка про Франка і Грушевського.

В 1960 році частинно зреорганізовано відоме каґебівське Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном та призначено в члени таких відомих осіб, як Сергій Козак, Георгій Майборода, Іван Крип'якевич, Микола Колесса, Левко Ревуцький, Федір Паторжинський і... Зеня Франко. Та це не набагато допомогло. У домі Франків постійно сходилися численні представники української інтеліґенції — журналісти, поети, художники. Розпочались переслідування і арешти. Зеню, яка довгі роки гідно репрезентувала Галичину у столиці України, викинено з Товариства культурних зв'язків, усунено з редакції збірника про Франка, а згодом, у зв'язку з аферою Добуша, позбавлено також і праці в Інституті. Зеня, як і, зрештою, деякі інші, „каялась", але це також не допомогло. Науково працювати, зокрема друкуватися, вже не було змоги.

Остання наша зустріч у Галичині була у Станіславі, куди я втікав з Карпат перед партизанами Ковпака. Тоді я ночував у її батьків. А згодом, вже в 1989 році, у часі моєї поїздки на рідні землі ми зустрілися у Києві і разом поїхали до Канева поклонитись Тарасові. По дорозі Зеня старалась довідати мені про всі важливі події за останніх 40 років. Говорила, як і колись, у дні нашої юности. Була повна ентузіязму, вірила у майбутність нашого народу і боліла нашими спільними болями. Від того часу ми постійно переписувались, Зеня „монтувала" для мене якісь видавничі пляни у Києві і ми ще декілька разів зустрічались. У жовтні мав з нею останню телефонічну розмову. Її чоловік, Павло Юрачківський, сказав, що Зеня є дуже хвора. Вона вже вмирала, але ще з усмішкою в голосі сказала: „Як добре, Богдане, що ти подзвонив, вибач, нам треба попращатися, тим разом вже на довше... А ще так багато маю тобі розповісти!" Спи, Дорога Товаришко, на рідній землі. Спи, спокійно, бо виповнила Ти свій нелегкий обов'язок. Шана Тобі від якнайширших кіл української спільноти в Україні і тут, в діяспорі. Хай присниться Тобі та чепурна хата Франків у Львові та наші юнацькі пустощі. Спи з вірою, що наша Україна таки вільною стане і засяє у народів вольних колі...

Богдан Винар

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

Тінек, Н.Дж. — Тут у суботу, 29-го лютого відбудуться традиційні вечерниці „Червоної калини" з презентацією дебютанток і бенкетом. Імпреза відбудеться в бальовій залі Ловз Ґленпойнт готелю (недалеко від мосту Вашінґтона). Дебютантками слід зголошуватися до 31-го січня до Лялі Голинської на число телефону (908) 566-4467; у справі запрошень телефонувати до Євгена Брожини (201) 935-6233.

НЕ ТЕ ПРІЗВИЩЕ

У репортажі п.з. „Дж. Флоріо підтримує незалежність України", поміщеного у „Свободі" з 13-го грудня неправильно подано прізвище голови УККА округи Ню Бранзвик. Його прізвище — Олександер Клецор. — Ред.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641

Найкращим різдвяносвяточним подарунком для вашої дружини буде

ПРОВЕСТИ РІЗДВО ХРИСТОВЕ

з ріднею і приятелями

на СОЮЗІВЦІ!

Прибудьте на Союзівку і святкуйте з нами!

від 6-го до 7-го січня 1992 р.

Спеціяльна оплата — 68.00 дол. від особи, включає: традиційну Святу Вечерю.
На Різдво — снідання і святочний обід з індиком або стейком.
Включені всі податки і напивне.
Приймається резервації враз із депозитом по 25.00 дол. від особи.
Оплата за саму Святу Вечерю 17.50 дол. від особи тільки за замовленням.

КРАМНИЦЯ СОЮЗІВКИ
є відкрита цілий рік
Маємо великий вибір цікавих подарунків під ялинку, як і на різні оказії.

УПРАВА СОЮЗІВКИ

До відома Членів 155-го Відділу УНСоюзу в Перт Амбой, Н. Дж.

З днем 1-го грудня 1991 року обов'язки

СЕКРЕТАРЯ 155-го Відділу УНСоюзу, Товариства „Запорозька Січ" у Перт Амбой, Н. Дж.
— перебрав —

Ярослав Завійський

Просимо Членів цього Відділу звертатися у всіх справах членства і забезпечення та висилати вкладки на адресу:

Mr. Yaroslav Zaviysky
108 E. Curtis St., Linden, N.J. 07036

ШКІРНІ НЕДУГИ
РАК ШКІРИ
ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ
ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ
ЗАСТРИКИ COLLAGEN
ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК

JIM BARAL, M.D.

ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ

Центр американської дерматології

(212) 247-1700

210 Central Park South
New York, N.Y.
(bet. B'way & 7th Ave.)

Medicare приймається.
Пацієнтів приймається тільки за домовленням.
Працюємо також в суботу.
Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages

LEKA Company DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА РІЗДВЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДИ (касетки — платівки). ВИСИЛАЄМО ПОШТОЮ.

• SERVICE •

ПАЧКИ, ЗАПРОШЕННЯ, КВИТКИ НА ЛІТАК, ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ АВТ з ЗСА в УКРАЇНУ
Найдешевше в нас!
Наша фірма існує 8 літ.

BLASK TRAVEL AGENCY
187 Bedford Avenue
Brooklyn, N.Y. 11211
One stop from Manhattan on L train
(718) 388-8810. Fax (718) 963-2690

ОПІКУЄМОСЯ ПРИВАТНИМИ ВЛАСНОСТЯМИ

PROPERTY MANAGEMENT

Завідуємо численними родинними будинками
Виготовляємо всі урядові письмові обов'язки (MBR, DHCR, MCI, J-51 та інші)
Полагоджуємо непорозуміння з комірниками
Збираємо оплати за винайм мешкань
Наймаємо контракторів і наглядаємо над ремонтами
Розмовляємо українською мовою.

JRC MANAGEMENT
9354 Queens Blvd
Rego Park, N.Y. 11374
Tel.: (718) 459-1651
КАРОЛЬ ПОДПІРКА

•FUNERAL DIRECTORS•

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ПУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Ter.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

• ПРАЦЯ •

ЖІНКА українка пошукує працю.
(908) 464-4830

Пошукується ЖІНКУ
до опіки спаралізованої жінки в околиці Бостону. За інформаціями прошу телефонувати **(617) 323-8576** (Collect) перед 8-ою веч.

HURYN MEMORIALS
ВИРОБЛЯЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ТА ВМОНТОВУЄМО НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ
ПАМ'ЯТНИКИ
в околиці Ню Йорку, включаючи цвинтарі: св. Духа в Гамптонбургу, Н. Й., св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж., Пайн Буш в Кергонксоні та Глен Спей, Н. Й.
Ми пропонуємо особисті послуги та поради у Вашому домі.
За двомовним представником слід телефонувати:
IWAN HURYN
P.O. Box 121
Hamptonburgh, N.Y. 10916
(914) 427-2684